

Til Vaaben!

Taler

Niels Hertzberg

Dato

20 oktober 1814

Sted

Det første overordentlige Storting,
Christiania

Omstendigheter

Unionsforhandlingene med Sverige

- 1 Skulde ingen Forening med Sverrig være at opnaae, uden at krænke vor Frihed
og Selvstændighed og Eed, da er vistnok bedre at døe med Ære, end leve med
Skam. Beslutte vi det Første: at døe med Ære, maae vi tage de Bestemmelser, der
sigte til Maalet; thi den, der vil Hensigten, bør ville Midlerne; jeg foreslaaer
5 derfor:

1. Ethvert Compagnie-District skal føde og klæde sine Soldater, ethvert
Skibrede sine Matroser.

- 10 2. Byerne skulle føde og klæde Garnisonerne. De Byer, som ingen have, skal
bidrage med Landfolket.

3. Fra Byerne maa ufortøvet transporteres herop i vore Fjelddale, som lettest
kunde forsvares mod Fienden, alt det Forraad af Klædes- og Mad-varer, som nu
15 haves; thi skal det atter gjælde, maa det blive helligen lovet og ubrødeligen holdt.

4. Kommer Fienden for nogen By, der har Fæstning, skal Commandanterne
under Æres og Livs og alle Eiendommers Fortabelse være befalede, at, naar Byen
20 ei længere kan forsvares, da skal han skyde den i Brand, og under benævnte Straf
forsvare Fæstningen til sidste Mand.

5. De andre Byer og Steder, hvor ingen Fæstninger ere, maae ikke forlades
ubrændte; enhver Borger antænde sit Huus, for han forlader det, og hvilken
25 Borger, der træffes fra en af Fienden besat udbrændt By, han hænges som en
æreløs Nidding, og hans Eiendomme confiskeres. Enhver Beboer paa Landet

være underkastet samme Straf, saafremt han forlader sine Huse uden som Askehobe, naar Fienden maatte besætte Gaarden.

30

6. Hvilken som helst Søe- eller Land-Kriger, fra den Høieste til den Laveste, der træffes som en Flygtning, han skydes; og hvo der lader sig fange uden haardt saaret, saa hans Landsmænd kunne see Kampens dybe Mærker, om han udvexles, alle hans Eiendomme confiskeres.

35

7. Enhver, der kan føre Vaaben, han griber dem; Børsærker gang forsyne med Vaaben, end, vil han ei svinge dem, han svinge ved Strikken i nærmeste Træ!

40

Er end dette Lov-Forslag skrevet med Drageblod, som det hedder, vil dog saa til; Mildheds-Systemet er nu ei længere anvendeligt, uden mod fangne Fiender. Fodsporene af hidtil brugte Fremgangsmaade forskrække.

45

Det er saaledes muligt, at vi kunde seire; vel og muligt, at vi nu levende Normænd udslettes af de Levendes Tal; men vort Navn udslettes aldrig af Verdens Aarbøger, og vi lærte Jordens mægtige Voldsmænd: at det Norske Folk ikke var afhændeligt Fæ.

Dixi et quidem ego liberavi animam meam.

50

Kilde

Storthings-Efterretninger 1814-1833, Christiania 1874, bd. 1, s. 136.

55

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/til-vaaben>

60

65